

Dîwana Helbestvan û Nivîskara
مجلس الادباء والمثقفين

www.tirej.info

www.tirej.name

MEŞAL TEMO

GOPALÊ SOR

- Çîrok -

Weşanên Taybet yên Kovara
MEHNAME
© Rezber 2003
Meşal Temo
û MEHNAME

MEŞAL TEMO

NAVEROK

– Diyarî	3
– Pêşgotin	4
1 – Kopalê Sor	9
2 – Roja Evînê	12
3 – Navlingên Şalik	17
4 – Kihêla Toz Bi Ser ketî	22
5 – Min Çi Bi Serê Xwe Kir?	27
6 – Dem, Dîwar û Nimre	30
7 – Bêsînor sînor e	33
8 – Yasemîn	38
9 – Kûpên Hemdem	43
10 – Rewrewk û Çav	48
11 – Kişwera Xirnikan	51
12 – Zimanê Dalqiyayî	54

Diyarî
.... Ji Bo
Her Şeş Gulên Jiyana Min Re..
Û
... Ji Bo
Dayika Gulan Re
Ya Ku Hevpariya Temenê Min Kirye.

Pêşgotin

Ciwanê ABDAL

I

Her wê çîrok bimîne yektirîn çarçova hunerî û çandî ku dem û cih bi xwe saz dike, ya ku kes û bûyerên, an naveroka babetên ji çarçoveke biçûk dixê zayînek tevayî, wekî kesin qehreman bi zayîneke nû diafirîne, ya rast ew kes bi xwe jî hîlbijartîne ji jîneke rojane, û ji wekheviya bûyeran rojane, himberî helkewt û ramananên demên bûrî rengereng dikin.

Ku ji bona siruştê jînê bide xuyakirin bi asoyên bilind û bi çend keskesorên celeba; civakî, abûrî, sêyasî û çandî..hd, bi nêrxî dide xuyan jiyana ku van kesan dijîyan bi hest û hizrên xwe, bi bawerî û nêrînên xwe, himberî êş û hêviyan beravêtî û nûjin peqîn ji sedema bûyerên kevnare, ya xweş dide berçavkirin ew sinc û rengên mirovên berxwedanî dikirin, li demekê di navbera du kevalên civakî de, çaxa berfirehbû suruştê jînê bi hev re dikeliyan.

Belê.. lê mirov nekare derbasbe bê ku nebêje /şirove û lêhildan/ bo ramanên felsefî û bendên civakî yê di bingeha karê hunera nivîsî de, bi dema xwey kevn û nuh de, ya rol û bandora xwe bê cudahî li du hev li derdora xwe dikir, yê pêşîn akama xwe li nivîskar dikir û ya paşîn li xwendevanan dikir, û bi xwe evin herdu yê bingehîn di

raz û diyaroka çîrokê de, ku bi evînî jî pê mijûlin û çawa rapêçayîne raz û rava dibin, bo rahêjin wateya perestiyê û bo rêza sinceke teybet bi cih bînin, an jî hilgavtineke şoreşî bikin dijî şopemayên kirêt û wan hilînin ji holê.

Wisa ye mebest.. ku mirov dikare tiştên di hundirê sewdan de dikelin ji kul û derda bide xuya kirin, ji ber her yek ji kuncika ronahiya cihanî dibîne ku pê hevpare, bi giyanekî çelengî digere li xelasbûna xweyî dunyayî! Ev badîhewa hebûnê bi zorê ye ne bi kêfa mirove, ku çawa wê karibe bireve ji helkewteke kirêt û ji stema civak û abûriya zemkirî û him jî ji bêçareyên teng.. çendek vajîhevan dijî wî hatin.. bo hêvî û baweriyên wî beravêtî bikin.

Belkî nivîskar di bin bandora şeweya pêlek çarçov de ranga'ring dikare kesên xweyî lehengî ji tûnebûna xwe amade bike, ji xwebera xwe destpê dike an ji serpêhatîyên kesayetî ya xweyî çarçovkirî bi bîranîn û rêbûriyê pêre bûne an li derdora wî bûne.. peyda dike, û wisa bi hevokêk hemereng ji nêrîna kesatiya xwe li mebesta bûyeran dinêre.. berî her tiştî dibe lehengê çîroka xwe be, û bi şirovekirina xweyî xweberî di navbera pêlê derya gotebêjên xêz û rêzên naveroka çîrokê de kuta dibe.

II

Û çîrok tête nasîn bi hemerengê xweyî normal, ya bi şêwa pêşîn û dawînê ve, û bi hunereke hûnandî ku ji-nişkave biteqe li dawiya despêka xwe ve yekta bibe cuda, û bi peyvî hindik û zimanekî zelal mîna nemûnake bi hest û helbest hunandî, ku zimaneke tevayî kurdistanê an zimaneke Standerd tune ye, lê zimaneke hergav û dem li herwar û kişwerê pêdibe.

Weke tête zanîn ku kurteçîrok hene bi çend şêweyan tene nivîsandin, çî ji hêla kûrbûna mebestan.. çî ji hêla firehbûna asoyan, lê ev çend şêwe meriv nikare girêde bi xwe ve heta dawî yê.. ew tête nivîsîn bi zimanê bernavê xweberî; ezîtî-peyv.. an bi zimanê bernavê; ewî-peyv, bê ku nivîsandin bi celebê hûnandinê li navbera durust û sîweran de bişkê di naveroka helkewt û xeyalê de.

Belê.. Bi kurtî çêrok bûyerek ezîtiye û her lehengek çîrokî li himber wî kesekî rastî heye dijî, û ew leheng parçê duyeme jî siya xwedanê xwe ye, an jî hilgirtiyê tovên bîranîna bûyerek kirinê ye, an jî ji hizr û ramanê mînakî hatiye afrandin. Lê ev raz û zêwa carna pê tete nivîsandin.. rasteqîna bazdanek ezitiyeke nêzîke ji nivîskar.. mîna rêbûrînên bi serê wî de hatibin.

Û wekî çîrok pirê caran li bingeha gotekêye, bi gotek bûyî xwe avadîke, lê pirê caran jî li ser razek lêhildayî xwe avadîke.. û ev pêkanîna raza di karê wêjê û hunerê de pir

pêk tê, lewma ji sedema pir tiştan mirov naxwaze zûzû
rewa û eşkere bike. Ji xwe pêdeviya hunerî û afirandî ku
vekirî be li ser pir asoyên guftûgoyên bê~dawî.. Htd.

III

Wisa.. bi pîrsekê; Ta çi radiyê nivîskar û çîrokvan Meşal
TEMO di vê pirtûka çîrokan de ya bi navê “Gopalê Sor”,
bingehên çîrokî bi temamî saz kiriye, ango wê saz û bendên
çîrokan bi cih anî ye.

Ya rast di nêrîna min de, wî navdarî M. TEMO tu kêmanî
nekiriye, lê belê.. zêdekiriye, gava ev çendek çîrokên xwe
bi hûnerê afirandê û bi raz û zêwek giranbûha rêzkiriye,
û bi hûnerê çak van kesên bêkes di ristina çîrokên xwe de
ava kiriye, mîna ximkan û kûpan û dem û dîwar, sînor, û
zimanan..htd, di peşên dawî de ji pirtûka xwe navdar de, ji
xwe ev zêdebûneke di kurteçîroka Kurdî de ye.

Û weke diyare jî ku çawa gava dest bi rist û hunandinê dike
bi zimanê hin leheng û qehremanên çîrokê.. dide
xuyanêkirin zor û sitema dagirkeran ya li ser kesên wî
bûne, çi lêdan û eskenc û girtin be, û çi biyanîbûn û tûnebûn
û qedexekirina gel û ziman û dîrok be, ku her gav li gasîna
welat pê dihîsin û bi ziyar dijîn. Û ya zêde çîrokan xweş
dike ew peyv û guftûgoyên rengîn an diyalogên resnî di
babeta naveroka çîrokan de. Ew diyaloga ku leheng weke
hizr û ramana pêdikin.. bi bawerîk helkewtî û bi zimanekî

xemilandî û rapêçayî bi hest û helbestî, ya ku dibe pirinsîb û
raza serdana nivîsandinê.

Bi rastî ev gava ku nivîskar M. TEMO avêtiye yektirîn ji
hezar gavên riya dirêj e, di riya wêje û çanda kurte-çîroka
Kurdî de.

GOPALÊ SOR

Kalemêrekî pişt xwar, sal û demên dirêj li ser enîya wî de hatibûn kolan, dest û ling dilerizîn lê bi dest pelandina dîwaran hêdî hêdî bi rêve diçû. Ji nişkêve derbasbû gulfiroşgehek û qevdeke gulên yasemîn kirî û riya xwe berdewam kir.

Dimeşîya can di tûtihi, hema bi zor bejna xwe rast dikir. Dema gopalê wî hebû xwe dida ser û pê dimeşîya, lê çibeke ji vê demê re, dema bêdengîyê ye! Dema dev girtinê ye! Dema kirîn û firotinê ye! Hemo tişt tê de hene bilî mirovantiyê! Lewra gopalê wî weke laweke wî bû. Ew gopalê Ko kurî wî mezî jêre diyar kirbû, gava xwendina xwe tamam kir û ji wellatê biyaniyê vegeyabû, wê gavê kurê wî E'li jêre got:

- Fermo bavo diyariya min ji tere gopalekî sor ji bo sipartina salan? Çimkî guhertin pirin di wellatê leşker û parastinê de!

Bi vê gotinê wêneya girtina E'li dihat ber çavên wî, berî çardeh salan di elînda şeveke tarî de hatin wî birin. Wê demê gelekî westiyabû ko nas bike di kîşan girtîgehê deye! Lê nikarîbû ji ber diçû ku jê re digotin:

- Here tu kes bi vî navî li ceme nine?

Ji wê rojê û pêve rewşa wî zehmetir û diwartir dibû,
nemaze piştî di berbanga rojekê berî heyşt salan de,
hatin kurê wî Hesên birin û piştî wîna re bi du salan
kurê wî Husên jî di nîv rojekî di orta paytextê de girtin,
û berî salekê kurê wî Welî ji zanîngehê ew jî girtin û
birin!?

Çar lawbûn, tevde di girtîngehê de ne. Dayika reben
nikarîbû di bin van rewşan de jiyana xwe berdewam
bikra, temenê xwe da û çû dilovaniya xwe.

Kalemêr û gopalê xwe tenê man. Lê belê parçeke xak-
biçûk jî hebû, ew firot bi nêrxê wê li ber qapiyan
gerîya, kaxezek ji vir û muhrek ji wir heta ku bi wan
diravan gihaşt ber masa serokê parastinê, kesekê zik û
ser mezin bû! Jê pirsî:

- E'î: Hesên: Husên: Welî: li cem we
ne??!!
- Belê Li ceme ne, lê ev kes dijî şoreşêne
û dixwazin bi zor destûrê biguherin û
hunavê millet bi nivîsên xwe xeradikin,
lewma em nikarin bihêlin tu wan
bibîne!!!

Hema kalemêr bêdeng pêşde çû û gopalê xwe yê Sor
danî ser masa wî û got:

- Fermo kurê min yê pêncan wî jî bibin cem
her çar birayên wî!!?

Û li dû xwe vegeriya û ji hundir derket.

Kelemêr bi vî awayî dît ko li ber qapiyê
goristangeheke mezine, yekser berê xwe da gora jina
xwe û qevda gulê Yasemîn danî ser axa gorê û got:

- Serê min ji ber te bilinde dayika pênc
lehingan... kurên te tevde bi mirovnî mêr bûn
di demeke tu nerx ji mirovan re nîne?..

Qamişlo 1994

ROJA EVÎNÊ

Aştî bi keserek dirêj li wî dergehê mezin û hesinî nihêrt û bi dengeke bilind got:

- Ey dergehê bêbext, te çardeh sal ji temenê min di nav hesin û dîwarên xwe de qurmiçandin...! Îroj te li dûv xwe dihêlim weke cîh, lê bi wate.. tu ketî damar û mejiyê hestiyên..!

Aştî meşiya, ku peymaneke li xwe girtibû pêkbîne, heta ku hate girtin ew soz dabû mirovekî qencî pê kiribû û ew çend katan parast û bibû hogere wî di wê şeva tarî de. Gava giha bajêr raste-rast berê xwe da gulfiroşekî û guleke sor, mezin û bedew kirî û berê xwe da goristaneke bê gul û dar. Li ber gorekê rawestiya û bi nazî gul danî ser gorê û got:

- Vaye min gula sor ji te re anî. Li min bibûre ku tenê ez çardeh sal dereng mam! Lê tu zanî ku ji neçariyê bû.

Aştî bi axaftinên xwe re rewş û helkewta peymanê bi bîr tanî. Ji xwe rojek ji rojan ji bîra wî neçûbû. Ji ber ku ew rojêke taybet bû di jiyana wî de, roja girtina wî bû. Wisa tim wî bûyer bi xwe re hilgirtibû.

Bêdengî li gorê mêzand û bi destê yê çepê aliyek jê mizda, ew aliyê ku li teniştê wî xwe qurnisan dibû, bi

sar- serma wê kêliyê nedihisiya, hişê wî bi ber pêlên xeyalên wê şevê ketibû.

Hingê bi bazdan û helke-helk xwe bi vê gorê veşartibû û bi xwedanê gorê re bibû destbirak, ango çend kat ji axaftinê bi hev re şîrove kirin.

Aştî bi ponijandin ji hogirê xwe re got:

- Bawerim te min jibîr nekiriye.. ku mirov mirovan ji bîr nakin? Bûyera min û te dîrokeke giyanî ye, belkî tu pêşî ji gotinên min zivîr bû gava di wê dema ku ez hatim cem te. Hingî min bi nehes kêşand ji te re û bi xwe re diaxivîm.

Ew bûyer bi bêdengiya goristanê, xwe ji nû ve anî holê, di mejiyê Aştî de wêne kombûn û xwe bi gotinan raxistin.

- Kê go goristan tenê miriyan vedişêre, ma ne di civatên girtî de saxan jî vedişêre..?!

Aştî wisa bi xwe re diaxivî, ku di wê şeva tarî de çawa xwe li teniştê gorekî veşartibû, û her dengê kutana dilê wî tevî gurm-gurma dengê piyên polîsan dibû. Gava li pey wî dibeziyan û ew li nêzîkî goristanê reşê wî wendakirin.

Ji xwe di gorstanê de dengê nû bi awaz lê zêde bû. Hilma sawa miriyan bi dengê zûrezûra çirçirkan û wîrqwîrqa beqan senfoniyeke azad û bextiyar diafirandin.

Aştî kêlîkekê bihna xwe berda û hindek hedarî li laşê wî geriya. Bi wê lerzanoka ku xwe li mijyê hestiyar rapêçayî bû, tebitî... Paşê serê xwe hilda, li derdora xwe nihêrt.

Gor bi tena xwe di wê tariyê de, û reşikên rûyê miriyên li ser rûyê dinê 'kêlikên' wan diyar dibûn di qadê de. Serê xwe hejand û di dilê xwe de got:

- Sipas ji we re gelî camêran, bi saya gorên we vê carê jî ji polîsan xelas bûm, tev ku ez gelek ji tariyê ditirsim, tarî min ditengijîne, bihna min teng dike, lê bawerkin gelî camêran tariya ku ez dibêjim ew tarî ne weke tariya we ye, cuda ye, tariyeke hemdem e, xwezî min karîba bixwenda ku ta kengê ji jiyane derketî, qene min ji te re bigota ku çiqas rengê tariyê pîrbûne.

Aştî li derdora xwe nêrî, hemû tişt bêdeng e, tenê bihna mirinê pozê wî dagirtiye. Bi destê xwe yê çepê dîwarê gorê mizda û axaftina xwe bi xwediyê wê re dûmand:

- Belê ezbenî, tarî di civatên me de hemerengin, lê rastî ji te re bêjim ya herî dijwar tariya reweşt û wijdanê ye. Dibêjim tu bi şensî, heger tu ji zûve miribî belkî

bikaribim bêjim ji te re, ku di dema we de ev tariya hunav, tûne bû, rastî û wefedarî navnîşana mirovan bû.. Mala van reweştên rojhilatî xera bibe, hima darek an gulek di goristanên xwe de naçînin ku qene bihna bihiştê bihata ne bihna axa zûha tevli tama mirinê bûye û şanikên laşê mirov tijî dike! Çavê min, de ka xwedê dilovaniya xwe li ser te bibarîne, gulek, beybûnek, şîneyek li derdora te tûneye. Ma gelo hirmeta miriyan ne di bîranîna wan dene? Lê ne xeme çavê min... ji te re bêjim, hirmet ne ji saxan re heye û ne jî ji miriyan re! Diyare ku asîman û zemîn em jibîr kirine. Ji ber gelên wisa di tariya reweştî sincî de dijîn, hilbet wê bêtin jibîr kirin.

Bihnekî rawestiya, tabloya nav, bi piyê kûmlekê xwe paqîşkir, kolanên ku ew jî ketibû nav wêneyî li ser wî kevirî xweya dikirin.

Bi dest pelandinê dixwest ku binase navê xwedanê vê gorê çiyê, bi wê mizdanê jê re diyarbû ku nav kurte, lê tirs û sawa di laşê wî de digeriya ne dihişt ku bikaribe kêsima tîpan binase, çimkî bûyera bazdana ji polîsan kêsîm, reng û awayên tîpan di hestên wî de tevlihev kiribûn, lewma xwest binase ka roj-dema mirinê kengî bû, ew jî kir nekir bi serneket ku fêr bibe ka kengî bû.

Li xwe zîvirî û kesereke kûr kişand û berê xwe ber bi sorbûna tîrêjên elinda ve da û pê re axaftina xwe bi xwedanê gorê re domand:

- Parastvanê min, tu zanî ku ev elinda ya roja cejna Falantayên e, bawerim ku di dema wê de, we guh ne dida van tiştan, ango ev cejn ya evîne ye, tê de diyarîn ku evîndar tene pêşkêş kirin, keç û xort gulên sor diyarî hev dikan û soz û peymanan bi hev re datînin. De ka ez û te jî peymanek bi hev re deynin. Bawerke ku ez îroj xelasbim ji destê van pêxwasan, illem ez ê ji te re guleke sor bînim û bi te re demekê jî şahiya cejna evîne biborînim!

Kêlîkek derbasbû û pêre roniya rojê xuristiya zemîne da nîşan, digel wan goristanan û bê lebata wan, hewesek xurt Aştî dagir kiribû û nema hişê wî man li ser nasandina navê xwedanê gorê. Wê hewesa wî hiş ku karibe dev ji haydariya xwe berde û li ser piyan bisekine ji bo nav bixwîne.

Hingî di dema nav xwend, dît ku gora mirî ya jinek dî ye, ji xwe dema ku Aştî nav bi lêvkir, destên wî bi teq teqa zincîran hatin girêdan û komek ji polîsan lingên wî bi hewa xistin. Di wê kefteleftê de Aştî serê xwe zîvirand û bi bangek her di çû kêmbû got:

- Xaltîka Fato li hêviya min bimîne..!, di ahinga cejna evîne de, ezê gula sor ji te re bînim!..

1/10/2002, Qamişlo

NAVLINGÊN ŞALIK

Diyarî bo Bavê Wilyam

Li wê oda fireh û dirêj diçû û dihat, di navbera du gavan de çoga xwe ya rastê difistiqand, herdû dest li paş piştta xwe dilerizand û bê ku li min binêre digot:

- Em dizanin hûn çi dikin û çi dinvîsin! Heger serê te hişk be me serê hişkîre şikandiye, Heger rika te hişkbe em bêtir tunderikin! Serê mezin li ceme tune, tev bi kontrol di meşin û bi hayê me diçin û tên! Binêre em dikarin kilîta zimanê te vekin, an jî te bikin cendek û ji xwe sed bijjîk hene ku binvîsin mirineke xuristî ye?

Min di koşeyekê sekinandibûn û ji xwe alavên oda wî û qenepên tê de û tabloyên wênan li dîwaran û xalîcên raxistî, te di go belkî serokê komarekê ye!

Lewra min di bin çavan temaşe dikirê wî efserî jî gotinê xwe dikir bi ezberbûn, çimkî bawerim ji sedan re gotiye û dubare kiriye, loma jî bê rawestandî gotinê xwe berdewam dikir bo ku zû ji riwê min xelas be..!

Li zengil xist û ji notirvanê xwe re got bila here!!
Êvarê were?

Êvarî ez xistim odak biçûk du sê sandeliyê bê pişt lê avêtibûn ta ku serokê wê hûba kambax vala bibûya,

çimkî mêvanê wî hebûn, diyarbû ku ew ode a dervan û çayvan bû, ew jî kesekî ji gundê me bû li wir ji zûve dixebitiya, çay çêdikir... û him jî ode û eywan paqij dikir!

Birastî min gelek caran ew karmendê çayê didît, lê min nedixwest rastî wî bêm an silavê jî lê bikim, çimkî navê wî bi nerindiyê bela bibû.

Ji bê çarebûn û dirêjîya dema bendewariyê... hişt ku vê re biaxîfim!

- Xaço rewşa te çewa ye?!
- Mamoste dibûre..!
- Diyare tu bêyî dilê xwe dibêje?
- Her yek jana wî li gor wî ye..!
- Tiştê dizanim li va dera kêf kêfa te ye û Ango raste tu çayvanî, lê kelîja te di gunde... ne kêmkî serokê te ye?
- Tu çêra demek gelek kevin dikî û hingî xelkên me şerm dikirin werin fermangehên parastinê! Lê tev ku bîrweriya min li gor min e, bawerim ku şermî jî hate guhertin!

Min bi serhejandinê erêbûna xwe da xuya kirin, ji ber ew diştexilya û ramanê min li cem efser kû kengî ji vê estengê xelasbim, lê li ber çavbû ku ew çayvan jî dixwest derdên xwe bêje û hinkî xwe vehesîne, diyarbû ku dabû dilê wî û divabû derbe?

Lewra bi serhejandinê min alîkariya axaftina wî dikir!

- Mamoste kulê min ji yê we girantirin! Ne ji zûve ye bûme karmendê vê fermangehê, ji tunebûna derfetên kar û neçariya abûrî? Ji xwe di destpêkê min du, sê, mûçeyan (heyvane) distandin ji çayçêkirinê û ji paqîşkirinê re û yek heba jî ji guhmîçkirinê re û Ango min guhdarî gotinê xelkê dikir û tanî ji efser re û Ev derfet nuha hate girtin, çimkî guhmîç pîrbûn û nûçeyê tînim bê sûdeya li himber raporê riwê lihêfên ew tînin?

- Wisa payebilind in?

- Mala vî gundî xera bibe, di van salên dawî de êdî debarî tê de nemaye? Binêre Mamoste li xelkên me, bi çanda kincên Ereban xwe qure dikin û di van salên dawî de nema bi fistan û destmal û E'gal¹ qayil dibin! Lê di bin çekan de çekê sipî ê ji Erebestanê hatî li xwe dikin û hinkî ew dirêj dikin bi erdê ve dixişeqe? Ji xwe bêkarin û her li cem efser rûniştîne û çêrê hevdû dikin? Bawer ke, Mamoste, çêrê jinên xwe jî dikin, ma kes çêra navlivêna xwe dike?

- Ango gelek pera li ser distînin..wilo?

- Çi pera distînin? Nûkir û sêxura xwe dikin û pera jî di ser de didin? Sûdeya wan tenê çaya didim wane? Mamoste oda efser vala nabe, ji şalik ² û destmal û fistan renga rengin û

ûtîkirîne, tev xwe axa û mixtar jî dehesibînin??
Tu wan li hundir bibîne bê çi pesindar û
boyaxçîne?? Dikevin pêşbirkê kî bêtir nûkirî û
pera bide ku bikaribe nêzîkî efser bibe?

- Tu gelekî bi hêrsî di derbarê wan de?.
- Ez bê kar hiştim! Helbet wê kîna min pir
be? Ma tu bi xwedê kî ev karê nerind jî
ji dest me nûkiran derxistin?.
- Rizqê te li xwedê! Va hîn tu paqîşkirinê
û çayê dike.
- Ew jî ji dest min derxistin?.
- Ma ode û eywanê jî paqîş dikin?.
- Ne xwe fistan û şalikên xwe çima dirêj
kîrine? Di ser erdê re dixîştin toz û
gemaerê jî bi xwe re radikin? Efser jî
nema bi hewceyî mine ku ez paqîş
bikim?
- De va tu çayê çêdike?
- Ne ji xwe ezê birevim berî ku ev kar jî
here? Bawerim di pêşeroj de wê çaya
xwe jî bi xwe re bînin? Binêre vaye ji
êvarî de tu hatiye û efser te derbas nake,
ma ne çendek ji maqûlên³ kûnîkan li cem
rûniştîne? Hingî bê karin yan qelew û
zikmezin dibin an jî dirêj û bê qat
dimînin?

Bi gotina dawî ve zengil lêda û bi lez Xaço derbasî oda
efser bû, kêliyekî kurt vegeriya û ji min re got:

- Dibêje bila sipê vegere, ez nuha ne vala me?.

Qamişlo 9/3/2002

Têbînî:

- E'gal ji rîs çêdibe datînin ser serê xwe û bi xwe di paşeroj de bapîrên Ereban lingên devan pê girêdidan.
- Şalik Ji rîs an ji hiriyê çêdibe pêşiya wê vekirye, Ereb davêjin ser milên xwe.
- Maqûl gotinek Kurdî ye ji meznê malbatan an ji berpirsên şaxên êlan re tê gotin. Ji xwe kûnik yên Mitriba ne ango gotin bi wateya erzanbûna wan kesan tê?.

KIHÊLA TOZ BI SER KETÎ

Piştêk xûz û lingên lerizî di cadê de, hema dileqiya tenê xişt-xişt sol şimika di piyan de dida hisandin ku ev kalemêr dimeşe! Pêre jî koxikek ziwa weke vedengek ji teqîna lingan di wê siba zelal de, di navbera herdû dengên jî gûmêna dilekî stewiya yê dihat!

Reşo serê xwe bi destmalekê pêçabû û kûrkek hirî avêtibû ser milê xwe, ew di bin giraniya wî de bêtir xûz bibû, vê sibehê bi tîrêjên rojê re ji mal derketî ji neçariya êşa sînga xwe, ev êşa ku her zivistan ew difetisand, lewra vê siba han berê xwe da bijîşkên Qamişlokê.

Di her gavekê de afir û nifir dikir û bi dengekî bilind ji xwe re diaxivî û digot:

- Ma qey ev bajarê Dirbêsiyê pêşve nare, xelkên wê hayê wan ji bayê felekê tineye, tenê Torbîto dere Qamişlo? Belkî ev maldar bi otobûsan û turinbêlan nehisiyane? Divê sibê zû here û êvarê yan vegere yan jî di orta rê de xera bibe?

Reşo kalemêrek hişmend û dewlemend bû, lê gundê xwe tev firotin û li kêfxweşiya xwe li Bêrûtê û Şamê

danî? Ji wê yekê jî xaniyek li bajêr pêydakir û rojên xîzaniya xwe lê dibûrîne û dema xwe bêtir li çayxanê diqedîne.

Di van raman û xeyalan de hema gihaşt ber Torbîto, lê dengê tengezar bang dikir:

- Reşo Reşo?

Reşo bêdeng serê xwe hilda dît ku destbirakê wî Remo ye, çûn lep û rûyên hev, diyarbû ku Remo jî dere Qamişlo, li teniştê hev siwarbûn çimkî ev bîst salbûn ku hevdû nedîtibûn, loma jî bi kêfxweşî li rewş û demên hevdû pirsîn.

- Reşo hêvî dikim ku jiyana te xweş û şadbe.

- Baş e, Remo, diyar e tu hîn xurtî û pora te jî reş e, tayek jî jê sipî nebûye.

- Temenê min şêst û pênc sale, lê bawerke ta nuha ez bi tu êşê ne ketime.

- Dana xwedê ye ezbenî.

Torbîto bi rê ket û ta Qamişlo bi kêmanî du demjimêr hene tev ku heta bajarê Amûdê 26 km û bi tevayî 60 km, lê rê nexweşe û bazadan jî li gor Torbîto ye, dem

pire û axaftin jî pire di nav herdû dostan de û hema Torbîto ji bajêr derket Remo got:

- Reşo kuxêna te pire û ziwa ye.

- Van cixarên titûna Xursê ez kuştim.

- Xirxir ji sînga te tê, mirov dibêje qey tişteke di hundirê te de sax nema ye.

- Ma be, nema be, malê min eve! Ka bêje tu çi dikî?

- Bi xwedê ez li gundim her roj radibim limêja sibehê dikim û hinekî ji xwedê re dixwînim, û derdikevim ser dika ber derê oda mêvanan rudinê û Sorbelekê tînim bîra xwe.

- Sorbelekê kî ye?

- Wêêê... ma nayê bîra te? Sorbelekê kihêla min a hespê xortaniyê ye.

- Piştî sî û şeş salan hîn tê bîra te?

- Reşo ma kihêl weke wê hebû! Tê bîra te gava şerê me bi êla Begaran a Erebî re, (ev şer di 1944an de di navbera Kîkan û Begaran çêbû û bi encama wê Kurd bi serketin) kihêlê çi dikir?

- Xwedê ji te razî be! Dev ji me û kihêla xwe berde.

- Reşo li ber çavê min e gava min ser peyên wê û teriya wê hine dikir û her wê serê xwe radikir û bi lingên xweyî çepê zemênî vedida.

- Lawo Remo rewşa te nuha çewa ye? Aboriya te? Têkiliyên te? Xwedê hişto kihêl çû çavên xwe veke nuha tirênbêl û otobûs hene? Balefîr hene? Radyo û televizyon hene?

- Tew! Kihêla min jî tîne ber van tiştê pîsik! Ma gava di pêşbaziye de sînga xwe bilind dikir û teriya xwe bi ber bayê dixist û li navmilê min de dida, ma tişteke jê çêtir hebû.

- Kihêla te? Sorbeleka te? Canikê mala wê ava be? Lê dem hate guhertin, xelk û raman û cîhan di warekî nûjen de ne? Tu xêr di kihêlê de nemaye?

- Reşo! Bi xwedê ezê ji te bixeyîdim..? Çawa xêr di kihêlê de nemaye?

Reşo matmayî ma! Lê bêdeng ma, naskir ku destbirakê wî gotin di serî de narin, tenê lê nerî û serê xwe ji gotinên wî re hejand? Remo jî her pesnê kihêlê dida û

toza ku bi ser serê wê de kom dibû û afrandinên wê
yên dîrokî û li gor Remo divabû bibin serpêhatî ji
miletên cîhanê re!

Torbîto ket bajarê Amûdê, Reşo kurkê xwe li ser milê
xwe rastkir, destmala xwe li serê xwe baş pêça û
dengkir ji bo Torbîto raweste.

-Reşo tê çî bike?

-Remo ezê li Amûdê dakevim? Nema tîm Qamişlo?

-Ma qene tu naçî cem pijîşk..?

-Na! Ji derdê te û kihêlê lawo? Remo xwezî min te
nedîta? Tu hîn ê berê ye, divêt tu li Mûzخانê ba ne di
jiyanê deba? Tê bimrî û tim tê di kevn de bijî? De ne bi
xatirê te...!

Bi gotina dawî deryê Torbîto girt û berê xwe da
çayxana Amûdê belkî xwîna xwe sar bike.

Qamişlo 19.2.2002

MIN ÇI BI SERÊ XWE KIR?

Di çayxaneyek ji pêpeloka çaran û li ser maseyekê di layekî tarî de rûniştibû!. Bi tenê, bi çavên melûl xelekên reş ew pêçabûn, serê xwe xiste nav herdû destên xwe û diponijî di bin lerizandina his û damarên laş de.

Çawa di roj û şevê de, di wî bajarê mezin ve derket! Ji sibê de bê armanc dimeşiya, nayête bîra wî dema dest bi meşê kir! Lê hestên wî bi westandinê hişt ku mecbûr bibe û dagere vê çayxaneya tijî dûyên çixariyan û bihna şewata ergîlan.

Ji xwe bi êşa peyan ne hisiyabû, çimkî êşa herî mezin ji serî ve dihat, lewma serê xwe bi herdû kefên destên xwe pêça, da ku hinekî xwe vehesîne û hêza xwe vegeerîne!

Li ser wê masê û bi wê ponijandinê de, paşvegerêk ji jiyana xwe kir, nemaze bûyerên ew jiyana guherîn û karîbûn dîrokek nû biafirînin ji kesîtiyek wînda re! Ji xwe ew bûyer weke pêlên derya di nav çavên wî diketin û jiyana wî başve vedgerandin!.
Ango dîroka wî roj bi roj li ber çavên melûl, giş ew kom kirin. Ji roja bîr bûye ta ku roja şemîtî û daket vê pêla bi saw ji nerindiyê!!

- Muhr ke....û emê te ji bin eskincan derînin!

- Muhr ke... Muhr ke... û emê jiyana te bikin buhuşt! û tê ji bin xakê derkevê! Ji bo wateke ji jiyana te re hebe muhr ke!!

- Muhe ke.... Gelek ji hevalên te di vir re derbasbûne û muhr kirine!

- Muhr ke.... Hevalên te ji me re gotine tu çi dike!

- Muhr ke.. Emê te hildin jor û rewşa te çareser bikin! Muhr ke.. Vêre tê lehing be di civatê de û wê abûriya te xweş bibe!

- Tê çi vexwî?

Dengê xwediyê çayxaneyê ew veciniqand û vegerand e jiyane, loma bi lez got: Çayek giran.

Bi vê daxwazê hevaleke wî hate bîrê, ji xwe gava hevdû didîtin, li qoncikên bajarokê xwe de, timî bi qirta pêşîn ji çaya giran helbestek vêre digot..

Şêrê ji heft bavê xwe şêre..

Dozê bi şêrî nakitin!

Pîse-dolê heft kopekan..

Ew-ew diket eslanim ez!.

Xwest berdewam bike, lê dawiya helbestê nedihate bîra wî! Axînek kişand û nifir kire wê dema ku tê de qelsbû û ji wan re muhr kir! û va nuha berhemên wê

muhr kirinê dide! Bi wê muhr kirinê jiyana wî ya serbixwe qediya û rewşa wî tevhev bû û li gor daxwazên stêrkan dimeşiya!

Ango bibû weke segan, rûniştin, rabûn, gotin, tevger û livandinên wî tev bibûn bi biryar!! Bû nokir li ser heval û mirovên xwe, xwezî tenê wisa jî.. lê bi nivîsandin pesinê latên di ser sînga mirovan jî dida û ew dikirin bayek hênik û zelal!!

Di dema ku sûdeya wî hebû, wan jî bi hemû rengan ew pêş xistin û astengên wî çareser kirin û di roj û şevê de bibû nêviyê şikefta roniyê!

Wisa jîbîrker ku tiştê pêşiya wê ne rast be wê dawiya wê jî ne rastbe!! Lewra jî gava tîrêjên mafedariyê siya xwe berdan ser deşt û şikeftên mejîyan! Ava bin kayê de jî miçiqandin û hin ji rastiya veşartî diyar kirin!! Hingî xelekên reştarî li der dûra çavên veşartûk xuya kirin!

Hawar kire serwerên xwe, belkî alîkariya wî bikin û roleke nû jê re biafirînin!

Lê tiştê ne di bîra wî de bû û xwe jê re amade ne kiribû û ji nişka ve di nav riwê wî ket! Gava kesê ku li paş maseyê rûniştîbû û stêrk li ser milê wî dibriqandin qot:
- Kesê ji milletê xwe re nebe! ji xwe.. ji mere jî nabe..!

Qamişlo

DEM, DÎWAR Û NIMRE

Hêdî hêdî dimeşîya, bêdengiya şevê tenê du dengê zumênî ji guhên wî tanî. Û tevlîhev dibûn, dengê ji jor û yek ji jêr û xwe di nava wî de li hev badidan, ew herdû dengê dil û lingên wî bûn.

Her yek ji wan jî, ji êşek taybet deng dida, lewre dimeşîya di wê şeva zîzbûyî de, ramanên wî jî tevlîhevin ji ber ku mejiyê wî bê hedar û tebat bû. Ji ber pîrbûna wêneyên giring di serê wî de, yên ku li ser wî qewimîn û weke flîmekî di ber çavên wî de derbas dibin, helbet ji dema ku jê re gotin; Here lê ji bîr neke em dikarin dîsa te bînin!

Û ewî bawer nekiriye ku ji wê qutîya niftikê derketiye, gelo ev yek ji xewnên xweşe, yên ku di wan xewên xwe didîtin, gava ku lingên xwe dixiste nava zikê xwe de, ji ber ku di wê qutiyê hilnedihatîn!

Li dor xwe dinêrt, destên xwe bilind dikir û meşa xwe berdewam dikir. Qutî û tarîbûn û petoyên ji hev ketî! Hatîn kolan di mejî de, êdî ne hewceye tişteki dî bê gotin lê ramanên wî çiqas diçûn ser dostaniya ku di qutiyê de ji xwe re, bi xwe re çêkirî, seyîneke bi mirov re radibe û rûdine, her û her li ber çav û destê mirove!!!

Dîwar.... Gelo çima dîwar hatine avakirin? Gelo ev mirovê yekemîn yê ku zinar kolan û dîwar û şikeft çêkirin ji bo parastina xwe bike, qene xwe ji xwirstiya lawiran biparêze, gelo gava zanîbûya ku wê rojekî dîwar bibin bobelateke li ser mirovên azadîxwaz û mirov di nav wan de bibe sawêreke. Dev, gûh û çav girtî.û helbet mejî vala û bê raman. Wê ewî mirovî dîwar çênekiriba!

Lê dîsa jî pir sûde ji dîwara heye! Ta ku giringiya dîwaran hiştiye Yılmaz Gûney nav li flîmekî xwe bike. Dîwar bi rastî jî du layên wî hene, vajî hevin û guhertin bi hêsanî di nav wan de dibin! Nemaze di xelateke tawan hazire, nivîsandiye û tenê nav jê kême! û kes tune bixwîne. Ber tev dirav didin hev û ne valene ji xwendinê re, lewre çî kes tê qutî û dîwar li hêviya wî ne.

Yaseya ku dimişe û dadî li ser avabûye, her mirov tewanbare heta ku bêgûnehiya xwe bi cî bike?

Dîwar....Sare û bêgiyane tev wisa jî sûdeyên pir di wan qotiyan de, di dîwar de heye. Dîwar depreşeke ji bo nivîsandinê ye, salnamêye, ciyê bîranîn, xwendin û nîgariyê ye?.

Dîwar li min bibûre! Tev kêmasiyên te jî lê başiya te jî jîbîr nakim! Çimkî bi wan xêzên bi dendikên zeytûnan

min roj û şev nasdikir, ji ber roj û şev yekbûn! Tim hin tîrêjên roniyên ji ban û di nav tora sîxên hesinî dihatin..

Nimre... Di qutîkan de mirov bê nav dibe û dibe nimrek! Ew bi xwe nimra wî dîwariye! Jiyan gelek serêjên vajî hev têde hene, hin nimra li ser hev kom dikin di bank û welatên biyanî de.. û hin dibin nimra dîwarê qutîkan!

Dem... Di qutîkan de nayê naskirin lê mirov hîn dibe û dema xwe jî li gor sêyîna xwarinê, cote bi *sêyîna (dan) jiyane. Yek armanca wê berdewama jiyana mirove û yadî jî xwesteke ji bo kûştina mirov di hûndirê mirov de!!

Sêyînek e... Pir bi êşe û di qutîkê de mirov tenê li tiştêkî digere ku li hember bisekine, ew jî hezkirine; hezkirin hêvî û vine, Hezkirin li dijî dem, dîwar û nimirê ye.

Lewre vîndara min ez ji te hezdikim..! û vîn û jiyana min wê hezkirina te her û her li dijî sêyîna berdewam bike.

Qamişlo

BÊSINOR SINOR E?

- Hêdî..! Malava li ber xwe binêre, heger hayê te ji serê te tine be, bila hayê te ji dîwar û mirovan hebe?

- Bibore Zero, Ji ber bîntengiya mejî, bi çol û cadan ketime.

- Xemo ka were em li cihyekî rûnin û çayekê vexwin.. kul û derdên xwe ji hevre bêjin.

- Bi xwedê dibeziyam, lê nizanim çima û ji bo çi..! Lewra pêşniyara te dipejirînim.

- Emê herin çayxana Şingo.

- Baş e.

Herdu dost dane tengala hev û berê xwe dane çayxanê û meşiyar her yek di hûndirê xwe de pirs û bersiv amede dikirin, derbasî çayxanê bûn dûtî cixaran mijek wekî ewrên reş û tarî di ezmanê çayxanê de çêkiribû,

masek di koşeyekî de vala dîtin, rûniştin. Zero herdû kefên destê xwe li hev xistin û bi dengekî bilind bakir:

- Şingo, du çayên giran, û kêşkir.

Şingo bêyî ku bersiv bide serê xwe hejand û bi lez du berdax çayê li ber wan danî.

Xemo de ka bêje çima serê te di tewtîhî û li bin guhê dîwaran diket.

- Bi xwedê, tiştêkî binê cênîkên min li hev xistin û hiş bi xwe re birin seyranê, ne tu zanî helwest û gotinên vajîhev, ango gûhêzok serê min pê re gêj dibe, û ronî di çavên min nahêle.

- De ka bêje, bira ma mirov guh bide van tiştan wê temen biqermiçe, ma ne bese êdî por û riya te sipî bûne! Bêje gotinan di sînga xwe de nefetisîne! Bêje û xwe vehesîne!

- Birakê min û te, Bazo! Şêro navên wî pirin! Min sûnd xwaribû ku tucarî pêre gengeşê nekim, çimkî gotinên me di serê hevdû naçin. Ji bexetireşîya min îroj piştî kar ez çûm serdana bixaletiyê xwe, ew jî hat.. hîn şûna xwe germ nekirbû dest bi axaftinê kir, lê vê carê ne kaset berê bû, Devê wî têra tomarê ye bi rastî kaset kevne-nû bû, min jî ji neçarî guhdar kir û her

berdewam dikir xwîna min dikeliya û gotin rêz dibûn, lê bi dijwarî min ew vedigirt, mal vurityo hingî pêşde çû toz pê xist, êdî hew zimanê min xwe di nav lêvan de girt û tu sînor ji bê sînoriya wî re nehişt?.

- Te ez hişyar kirim ka bêje çi di got.

- Bi kurtî ezê ji te re bêjim, digot ava çemê Ferat rabûye, zelal û sipî ye weke berfa çiyayê Sevîn e! Şêrîne weke ava Zabê ye û hingî bi lez û bez diherike, hima bêje daye ser ava çemê Diclê!! Diclê ji xwe şade lewra Kerkûk û Mûsil li pey xwe aniye!!

- Weyla mal xerabo!!

- Hîn dixwest berdewam bike, lê min dengê xwe ji ê wî bilintir kir, ne dihişt weke xuristya xwe ez bi axivim, heta civatê ew sekinand û hiştin çend gotinên xwe bikim!. Min jê re got:

- Li min bibûre Bazo! Şêro? Nizanim navê te îro jî çi ye! Belkî Kamo be! Tenê ezê hin gotinên te bînim bîra te. Doh bû di civateke wisa de te digot ava çemê Feratê hema dike bimiçiqe..! Ji ber jinên gundên li ser çem cil û berên xwe yên rengîn di ava wê de dişûn!! Av bûye hemereng nayête vexwarin! û mirovên me

bi piya ji Diclê derbas dibin! Malxerabo doh te wênîyek girtibû te piyê lingên xwe yê çepê dabû ser goga zemînê!! û îroj te qerewatek avêtiye ser milê rastê!. Wêneyên alên sed û şêst kişwer li serin û tew bingeha wê sor û bihîve jî! Lawo bese! Çerm ne qutikin li gor demsalan bêne guhertin?.

- Xemo, tu gelekî pêşde çûyî.

Lê min dawî jê re got:

- Tev wisa jî ez gelekî kêfxweşim ku te kasêta xwe guheriye! û wê bêtir şahiya min zêde bibe gava tomargeh ya te be!!.. û ji civatê rabûm.

- Ezbenî ne cara yekêye ku xwîna me dişwete û dibe ard (red) ji Havmal re!! Bapîrekî min hebû di derbarê rewşên wisa de digot ku: Di navbera guleya yekem û ya dawî de sîng hatin guhertin, mejî hatin guhertin, armanc hatin guhertin û welat hatin guhertin!!

- Vexwe çaya te sar bû.

- Belkî xwîna min hinkî bicemidîne.

- Belkî! Birako çay ew çayê ye! Nav ew nave!
Tenê xwîn çerxa felekê ye, geh li jêre û geh li
jor e...!! Vexwe çaya giran û têrşekir!?

Qamişlo - 5-2-2002

YASEMÎN

*Diyarî
Keçeke nazdar
bê himdî em rastî hev hatin.*

- De ka biryara we bû çî!

- Ma ne em gelê paşvemayan dikarin her tiştî bikin, bilî standina biryaran, di vê mijarê de dudilî heye.

Wisa min li Yasemîn ve vegerand.

- Em jî ji dudiliyê hez nakin.

- Babet ne hezkirine yan na ye, lê xaleke di hebûna me yê mirovantiyê deye, bi xwe encameke ji dîroka nezaniyê ye, çimkî mirov gava xwe nas ne kiribe, nikare biryaran bistîne û em jî ji milletên bê nasname ne.

- Ma ne bese ku em guhertinên bingehên di mejiyên xwe de bikin.

- Guhertina mejî perwerdiyeke şarezaye, rojhilatî gelek dûrî wêne.

- Her divê hin destpê bikin û baca wê jî dînin.

- Rast e...

Kêlîkeke bêdengî derbas bû, lê Yasemîn dîsa pîrsa xwe yî yekem dubare kir. De ka we go çî?.

Min û hevalê xwe li hev mêzand û bi serî hejandinê, gotin hate kirin :

- Em herin.

- Her çar me rê girt û ber bi mala Yasemîn û Nazê ve çûn, herdû keçên ciwan bi hev re dijîn û bi serxwebûna xwe dilşadin ango weke naveroka mirovantiyê dixwest, bi wateya ramanên xwe jiyan hilbijartibûn û di derbarê vî warî de Yasemîn bîr û baweriyên xwe şirove dikir, lewra wisa digot:

- Nakokiya min kişand di destpêkê de, gelek layên wê hîlbûn ezîtiyî û girêkên hunderê min yên ji civatê yan ji olê yan ji malbatê hatibûn hilgirtin, helbet gund weke sêstem ji têkelî û ramanan tê de diyar bûn, tev dibûn kelem bi tawan û qedexe kirina jiyana keçan bi tena xwe, lê her zanebûna min li pêşdiket wisa jî kiryar û vîna min xurtir dibû ku ez weke mirov bijîm, ne weke kolekî bask şikestî û xwestika min ê yekem bû ku sedema serekî ya jin li ser qiraxên civatên zilamtiyê hiştiye! Weke çand di dîrokê

de maye. Ew jî azadiya aborî ye! Ji xwe ew nayete kirin, ku ramanên wê di mejiyên jinan de çê nebe, lê mixabin siya nezaniyê daye ser jiyana civata me û bi taybetî li ser jinan dudûmêne! Tev ku pesnê jinê tête kirin di warê evîniyê de, lê weke tiştekî geregiya zilam pê heye, ne weke mirov beşdarin di civatê de, êdî min têr xwarî ye ji gotinê pûç û zuha, mebista min weke hunderê xwe vekirî bijîm, rol û helewestên xwe di rojane de pêkbînim, çimkî di nerîna min de azadiya jinan stûna yekeme di azadiya civatî de, ev bawerî jî hiştin ku biryara serxwebûna kesîtiya xwe bi cî bikim.

Gava Yasemîn dîroka azadiya xwe digot nerînên wê yên hêrsbawer libû-libû di mejiyê min de cî digirtin, nemaze xurtbûna hizirbûna wê, awirên çavan di tewîne! Hingî gotin weke kaniya ava zelal ji kezeba wê derdihatin.

Wisa min dît ku Yasemîn gotina Voltaire tîne holê:
“Armanca yekem û giring ji min ve ku ez bi dilşadî bijîm.”

Û nerînên wê yî hemdem nêzî kar û baweriyên Zeradeşt dibin. Zara ji çiyê daket ol û bîrbaweriyên xwe belav kir, wisa jî Yasemîn bi bez, tevger û bawerî dixwaze pute-raman û çiyên qaşê ji mejiyê civatê de hilîne, lewra Yasemîn wisa digot:

- Taybetiya jinê her cudabûnê naxwaze, lê ez azad nabim tenê gava bixwînim yan jî bi kêsima jiyane bijîm, di bawerîya min de ez kar bikim jiyana xwe bi evînî bijîm, hingî dibêjim ez azadim, loma têkeliyan dipejirînim dema herdû layên wê.. weke hevbin ne berjewendîya koletiyê be! Ango mejiyê min serokatiya jiyana min dike li cem min hebûn bê nerxe gava bi rastiya jiyane ve nête girêdan.

- Yasemîn du rûtiyek di civatê de heye û jiyana her weke xwe dike, tenê mirov dikare tev li tirêna wê bibe û bi vekirîbûna kar û ramanên xwe bê par nemîne.

- Ez dibêm ku ez keçeke vekirîme, di raman û jiyana xwe de, tev ku ne zelalî heye di pêvajoya tirêna jiyane de, lê timî ez dixwazim ji kesê rûniştî bim! Ango çî di tirêna de bigrim, çimkî tenê xwediyên xewnan rabûkî dimînin!! Ji ber ku her dereng dimînin?.

Ji xwe yekem car min guhdarî Yasemîn kir di civateke taybet de, bi wî dengbawer û asta ramanên wê hêzeke girêdanê di hiş û wijdanê min de çêkir û ew bi xwe ezmûna pêşîn ji nasnemeya wê bû. Lê hingî baca dostaniyê û hevaltiyê ziyaneke mezin li min kiribû û sopeke zêvar di heşê min de kola bû.

Lewra pêwîstiya dîtina Yasemîn di mala wê de giring bû bo velobikim naverok û mejiyê wê, ji xwe jî di wê civata mal de axaftin reng–reng dibû û vêre xalnî nû di

kesîtiya Yasemîn diyar dibûn, nemaze gava di axivî min awirên çavên xwe li cem tîrêjên tevgera çavên wê rawestand, lê ramanên min dûr û kûr diçûn layê bûyerên derbas bûyê û derbas nebûyî de, lê her bi pîrsekê dihate girêdan çima?.

- Civata me bi layê mirnê ve diçel!

- Bêdengî li ser vejîna mirovan heye?!

- Rola bîrbaweran tê veşartin?

Diyare ku qalikên vala pîrbûne, lê di nav pêlên kesan Yasemîn bi hestên xwe yên awartî, karîbû perda bêdengiyê hinkî biçirîne, çimkî xuristiya serbixwetiya kesîtiya Yasemîn simbole di civata meyî ji hevketî de? Lê di çi asteyê de jî tê sûde kirin!! Nemaze di civateka nexweşiya zilamtiyê di xwînê de ye??

Ev arpijîna azadiyê di hundirê Yasemîn de, tebatî di mejiyê min de nehiştêye, loma jî ezê her li benda mejiyê wê bim!!

Bibore: Yasemîn belkî ev tenê ji mafê min e.

4/8/2001

KÛPÊN HEMDEM

Bê rê xweşkirin û pêşgotin raste-rast ezê ji were bêjim Kûp çiyê? Navê Kûp bi avê re dihate nasîn, an jî avsarka her malê bû, bi xwe ji axa sor a şewitandî çê bibû, li ber siyê dihate danîn, tijî av dikirin û çend çîn çewal lê digêrandin û di kelekela qerma havînê de, avek sar û hênîk ji mirovan re amade dikir.

Ev rola Kûp bû li cem her maleke gundî, lê taybetiyek din jê re hebû, ji dewlemendan re jî dibû xizîne, tê de zêrê xwe yê reşadî û kemalî vedişartin! Ango herdû rol jî giring û hêja bûn, qencyek Kûp li mirovantiyê hebû. Raste ji afrandina mirovan bû, lê ne her afrandin qencyê vedigerîne!

Rojekî ji kul û derdên jiyanê raman û helwest her yek dipengizî alîkî, bêsinor dipijiqîn. Ji wê yekê jî diponijîm di koşa xwe de, flîmek ji bûyeran di ber çavên min de dibûhirin, perê wan jiyan reştarî dikirin! û hin ji wan pirsên zelal tanîn holê! Ma gelo çima mirovantî di qalikên mirovan tenê de maye?! Çima kerikmejiyên xwenda pir bûne?! Çima gotin, wijdan, mejî, zanebûn erzan bûne, çima... Û çima?

- Ev raman di zîzikîn di bin guhê qapaxa serê min diketin û gargerîna xwe berdewam dikirin, çavên min pêre melûl û dernexûm dibûn, tenê serê sola min didîtin! Ji nişkave bi tişteki lukimîm û li zemînê

rastbûm. Bi ef-ef û nefret min li dûr xwe mêyzand lê dengê kelegirî lêborandina xwe dixwest.

- Li min bibûre ezbenî!

Bi dengê wî re, ez li xwe hay bûm ku yê ez pê lukimê Kûp e!

- Na tu li min bibûre, bi rastî hişê min ne li cem min bû, lê tu çima wisa digindirî û hêsirên te weke kaniya zezemê diherikin...

- Çîroka min dirêj û tale!

- Belkî te dilê xwe girtibe, çimkî kes nema bi te qayil dibin û rola te jî nemaye!

- Ji xwe kêşa min vajî wisa ye! Çimkî roleke nû ji min re afrandine!

- De bese bavo, Elektrîk û pêşketina teknolojiyê tu hebûn ji tere nehiştine!

- Ne perîşaniya min li layekî, û kesên bê çerm mirov li layekî.

- Wa ka bêje, ma mirov bê çerm hene?

- Belê hinek kes hene ku çermê mirovan li xwe pêçane, û hin kes jî bê çermin û herdû bi mirovantiyê bazirganiyê dikin!

- Baş e.. lê ya te çiyê!

- Ma tu nabînê ez bi lez û jarî dibezim, ku herim nifûsê navê xwe bigûherim! Bela bi ser min de hatiye, bi serê tu kesî de neyê! Ma ne yên bê çerm navê min li xwe kirine! û yê bi çerm navê kurê min Şerbik li xwe kirine! Ma ji vê bobelatê mezintir tiştek heye!!

- De ka hêdî bêje, te dilê min bi xwe şewitand.

- Ez serê te û dilê te naêşînim, bi kurtî ji te re raxim, lê pêşî helwestek ji serpehatiyên tên bîra min, ew jî gotina kalemêrekî gundî bû. Gava zivêr dibû ji gotin û reftarên kesan, serê xwe dihejand û digot:

- Ev jî ji xwedê ye! Çimkî gava kîn û dexsî belakir, neh da Kurdan û yek li milletên cîhanê belakir! De ez hatibûm naskirin bi başî, min av sardikir û zêr diparast, razîme bi xelaziya rola xwe, lê çi kesê tolaz û rûtund û dijûne navê min li xwe kirine! Qet bi vê yekê nerazî me!

- Ma ji zûve tê bîra min, navê te li kesê bê rûmet dikirin, an jî digotin filankes Kûpê namûsêye! Bi wateya tinebûnê!

- Raste lê hingê ji herêmekê belkî te yek pêda bikra, ewî jî ji şerma serê xwe dixist bin axê, lê vêga serê xwe bi şermê dipêçin û pir jî xwe pê qure dikin! Loma em gelê Kûpên belengaz xwe diparêzin û xwe vedişêrin, mixabin em bi kûve herin navê Kûp tê bi lêvkin, lewra me biryar da ku em û kurên xwe şerbik li xwe bipirsin û doza guhertina navên xwe bikin, û bila nerind navek din ji xwe re bibînin! Bawerke wê rojê, li qiraxa gundekî digindiriyam, min dît yekî bi çerm! Dûdev, berbezir û sixtebaz halana bi navê min hildida! Min xwe negirt, nêzêk bûm û gengeşek mezin pê re kir, kesekî nerind wê çima navê min li xwe bike?! Mixabin ez deyndar derxistim ji ber çepe-rast û hevraz diçû û dihat! Min fêmkir ku gelek bingeh tê de nebûn! Tenê mejî û dil û laşê xwe tijî bêbextî û zikreşî kirbû!! Lê diyare ku ew kes hîn jî bi têkûzî nehatibû dagirtin ji wê yekê jî lêborîna xwe xwest û got:

- Ez hîn şerbikim!!

- Ma ji vê felaketê mezintir tiştek heye? Ma sedem jê mezintir heye ku em gelê Kûpan navê xwe bi gûherin! û matmayî nemîne, ew kes xwest min bibe cem sermezinê gund, xwedê giravî Kûpek rengîne?.

Wisa bi gotina xwe ya dawî hêstrên xwe paqij kirin û gindirandina xwe berdewamkir. Min dixwest jê bipirsim ma gelo ew kesên nekes nexwe wê çi navî li xwe bikin! Lê gotin di gewriya min de asê bûn û zimanê min lal bû ji vê hişmendiyê!.

Ez ramiyam bi wan gotinan, diyare ku rolek nûjen ji Kûpan re hatiye afrandin! Ma bi rastî mirov wê çi navê li kesê millet firoş û çavpan bike! Navê xwe kirin Kûp? Gelo ji ber ji heriyê çêbûye? An jî zik mezin û bê xwîne? An?

Goriya min diyare ku Kûpên Kurdan pir li pêşin, sûde ji pêşketinê pir dîtine. Lewra jî gelek ji wan midûrin, ne tenê bi qerewatin lê belê bi berçavin jî!! Hin keçel û por sipî ne.

Şabaş ji Kûpên hemdem re! Min dixwest ku kumê xwe ji wan re rakim! Lê bila bibûrin ez tu kuma li xwe nakim!

Qamişlo 29-1-2002

* Kûp = Sewîl, curnê avê ye.

REWREWK Û ÇAV

Tirim..Tiriiim... Eve dengê cadê ye, dengê mişixtî dest vekiriya ye! Ji kolanên milletê Kurd e!

- Gelî guhdarên hêja!

- Yên ku bi şev û rojan agahdarin li benda ezgeha mene! Nanê Tesî dixûn û bi avê re bi nûçeyên me di gewriya wan de asê dibe! Tev wisa nuha emê ji were şirovekin nûçeyên bi bihîstokê ji mere hatine!

- Guhdarên delal! û dixweve çûyî!

- Di katejimêra bîstan ji şeva bê roj de, şer dest pêkir! Xeleka berp-dewam ji şerê birakujiya şûşan? Tê ragihandin li gor nûnerê me ji zemîna têkoşînê, digot gelek şûşe şikestin û hin jî sax mane! Lewra nûçe pir têne gotin û bi lêvan têne weşandin ku sedema fertona vê carê hebûn yan nebûna şûşeyeke biçûk û belengaz! Du şûşeyên mezin dixwestin wê par bikin! Hin dibêjin koçerin û hin dibêjin mişixtîne, emê wan vegeftin çiyên jê hatine?

- Tiriim! Biborin wê bihîstoka me ji were vê kêşeyê ronî bike! Diyare ku ji bo padîşah razî bibe û av di sînoran de beherike! rebenên şûşa

biçûk têne mandel kirin! Wisa jî dibin ardû ji kargehên hawîr dore! Wan dikin lastîk, şimik, pira û dikevin zik mezinan û tizbî dirêjan!!

- Guhdarno vedengek tê? Ho ho dibêje ma gelo mam ji ap re negotiye? Ev kar bê kêre?!..

- Dîsa guhdarên hêja.. bibûrin çimkî dema propoganda ye!

Tir-tiirrr-riimm.... Tiirriimmm...?

... Pênûsa padîşah! Ji bo nîgar, wêne, muher! Nivîsandin, kirîn û firotin! Di hemû ximav re sobayê dike! Nûçeyên reş dertîne, welatan difroşe, parçê biçûk dadiqurtîne! Şûşeyan tengezar û mest dihêle!

... Pênûsa padîşah ya hemû demaye! Ji bîr mekin bi her pênûsekê re diyariyek heye! ...Pênûsa padîşah ji manfêsto û raporên bi simbîl re ye??.

- Guhdarên hêja!

- Di katejimêra sekinî de teqîniyek xurt ji barê pirtûkan yê ku zenbîlfioş weşandin! Agir vejînek derbû, bi xwe ne cara yekeme ku fermana tinebûnê û bişaftinê çê dibe, û her serdest tev berdestikên wan tenê şûna rûniştina xwe dişewitandin?

Tiirriimm.... Benîştê sinciyê! serjêkirina Kurdiyetê ye!!
Tiştêkî qedexe tê tuneye! Dil hênik dike, layekî jê digre!
diranan paqîş dike, yê mejî jê davêje!! gelekî arzane,
tenê parçekî bifroşe! Wê padîşah ji te razî be? Benîştê sinciyê di nav çavê we deye!!?.

- Guhdarên hêja!

- Peymanek nû di navbera Keneda û Penema de çêbûye!
Ev di bin akamiya cildên ramanê me bû??
Ev peyman bûye kelemek di riya serxwebûna me de?
Lewra divêt em êrîşê berdne vê peymanê û wê beherivînin!?

TTiirriimmm.... Eve dawiya nûçeyên me û ta nûçeyên din hûn tim serkeftîbin?

KIŞWERA XIRNIKAN

*Bo hemû xebatkerên dilsoz
yê ku satûle û nerind-ked
û avabûnan bela wela dikin.*

- Wî li min rebenê! Çi bi serê me ve hatiye!

Dayika Xirnikan wisa digot û bi tepa bi serê xwe diket û bi tirs hêsek gotinên xwe berdewam dikir, nemaze bi çavên xwe didît ku her sê xirnikên tevlî wan bûn.. çi bi serê wan ve anîne, bibûna rêber ji beyaniyan re! Lewma dayika kezeb peritî bi hewar û qîrînî bû, ji kerba xirnikên çewte jîyan.

Çîroka kişwera xirnikan dirêj û bi girêke, çimkî ev kevroşkên tirsok û bê zirav bi saw dijîn, ji ber neyarên ku hin li goşt; Yan li çerm; Yan jî merqdariya kedî bûnê digeriyan, her encam ji xirnikan re yek bû.

Dayika reben bê çare dima ji bo paristina kişwerê. Ji roja her sê xirnik milên xwe danehev û dûrî gerdişên civatê çûn! Ji xemgîniya dayikê bi dengê bilind çîroka zayîn û hebûna her siyan şirove dikir, digot û hêsir weke zîpika ji latekî çiyê digindirîn.

- Law gotinên min xweş bibîhîsin! Tomarkin û di pêşeroj de bînin bîra xwe! Law...

- Yê yekem, navê Kermij li xwe kir bû, çimkî di bin kûrtana kerê de çêbûbû. Û roj bi roj kêsima wî dihate guhertin, gurî û keçel dibû, lewma jî bi navê keçel dihate nasîn!

- Keçelo, bi zarokatiya xwe di nav serguyan doman de bû û li bin baskên pêlên wê xurustiya de xwe avakirbû, lewra zanebû, lê erzanbû û gelacî tê de hatibûn çandin! Ango her tişt tê de peyda dibûn, bilî mirovantiyê! Ev koma nerindiyê ji bavê xweyî nenas hilgirtibû. Kermij çav şikestî bû, tenê di pist-pista paş pişta mirovan rol û kesîtiya xwe didît.

- Yên duyemîn, bi navê Koso dihate nasîn, roja zayîna wî nenase! Lewra ne dayik û ne bav dihate nasîn, lê roja hate naskirin.. berçav û bi pêlav bû, her û her xwe di hemû rengên heriyê de diseyand! Û li gor rojê, şev û ba dihate guhertin! Loma jî keysbazekî ladan; Anînberek hogirên xwe bû, di der barê wî de kalemêrekî xirnikan wisa digot:

- Gava Koso derbasî kişwerê bû pêxwas û por sipî bû! Lê perwerdiya wî ya berê hişt çiyekî bigre! Taybetiyek wî jî hebû li ber bahozê xwe

ditewand, tenê berçavê xwe datanî û xwîdana eniya xwe paqîş dikir! Bi nîv kenekî mirarokî lêvên qijilî dileqand, ji boyaxa pêlavan, ta bi ramûsana destan jî kar û barên wî bû! Lê her bi kîn û zikreşî dijiya!!

- Şîyên sêyemîn, Qaviko ‘digotin’ ji nav çeşmên bajarekî mezin hatibû, tenê bê bext; derewîn û perexwir bû! Weke zenbelek dekbaz; pîş; angaş bû!

Dayika xirinkan wisa diyar dikir û banga xwe gûrtir dikir, ji dema her sê xirnik gihaştin hev kişwer li bin gûhê hevdû ket! Heryek ji bo koşa xwe etaxiya nependî dikirin! Û bi şêwazeke serekî liv û tevgera xwe dikirin weke şanîk, tevger li himber avabûnê de xuya dibû! Her û her reşekên şevê ew dileqandin! Loma jî ji bê çarebûn dilê dayika belengaz rawestiya!! Û bê gor jî ma.

Lê rewşa xirinkan bi gelek putan de berdewam dibû, dilsozên kişwerê bi xemgînî dijîn. Û tewtewe bi lêvken rola xwe dudûmandin! Wisa jî Emamê E’lî gotiye “Gava leheng û dilsoz digrîn, tirsok û bêrûmet dikenin!”

Her sê tolaz ji ber bingeha wanî ne xurustî, ev hêginîya çewt li cem wan avabû.

Bi vê kefteliftê dem derbas dibû, heta rojekê qîr-qîr û haho hahooo! Deng bilind belav dibû û gûrmên û vedeng ji hev ne dihatin cihêkirin, lê rastiyeke xwe tanî holê! Kişwer herifî! û xirnik bi çolan ketin, ango rê û rêwanî tev hatin girtin!!.

Tenê her sê xirnik bi lez û bez kirasekî hemdem bi ser canê xwe yê gemarî de berdan û bi lêvken berê xwe dane kişwerkî ji nûve dihate avakirin, bi destê dilsozan dihate çandin û şînkirin û bi rastî, mafîyasa danesîn dibû.

Her sê tolaz bi zayîna xwe yê nûve û bi biryara reşekên şevê re roleke nû ji wan re hate danîn!!Û weke kijnikan her sê dest bi liva xwe kirin.

Loma her û her di dîroka xirnikan de “nezanî; Ezîtî; Nokerî, bi hemdemî berdewam dikin ...

Qamişlo 1/4/2002

ZIMANÊ DALQIYAYÎ

Ez û Guljînê em li kampeke awarete rastî hev hatin.

Ji xwe ew berî min li wan dera bû, vêga em herdû keçbûn ji welatê nifreta parçebûyî vehewiya bûn. Tiştê dî yê ku ez û wê tê de hevparbûn, me dizanîbû bi zimanê xwe bi axifin, lewma jî di gelek caran de Gulê zimanê xwe dirêj-dirêj ji koka devê xwe derdixist, ji bo tenê bêje eve nasnameya min, bi rastî gava zimanê xwe derdixist min di dît ku bi çar rengan hatiye xemilandin ji ber wisa jî min dixwest ku zimanê min jî bibîne, lê ji we venaşêrim.. ku min zimanê xwe daqûrtand dibû ji roja çavên min li kum û potînen leşkeran ketibû.

Gulê keçeke bedew bû, çav kesk û bejin zirav bû, helwestên wê weke vîna jiyanê -heger ne bêtir bû, Lewma ez kêfxweş û şadbûn bi hevaltiya pê re, ji xwe ji roja yekem de girêkên astengiyan vexwar, bûna ava çemê birînê şîroveke û bi lêv bike.

Tê bîra min gengeşeya pêşîn di navbera me de wisa bû:

- Divê ûmîda te, bi te xurt be û zimanê xwe hînî tevger û ramanê bike.

- Gulê, ûmîda min xurte, lê ez tu derfetê ji zimanê xwe re nabînim.

- Derfetê ziman ew diafirîne û mirovantî di tevgera wî deye.

- Ma tu li ber çavên xwe nabîne ku nêzîkaya çem tenê qedexeye!

- Keçê ezê nêzîk bibim û çî dibe bila bibe. De ka were em mijara xwe binvîsin û di qiraxa vê jiyana xerabe de tomar bikin.

Xwezî min bi a wê nekiriba, lê hewesa min ne kêmf Gulê bû, ku em vê kezeb reşiya xwe tomarkin. Û bê ku em ji hevre bêjin, tiliya min beşdarî ya wê bû û te digot belkî yek raman em dimeşandin, lewma diyar bû ku di dilê me herduyan de çare çîye bête nivîsandin.

Xêzên tîpan li ser rûpela bîrweriya me hatin diyar kirin. tîpa "ç" û pêre "a" r "e"! Bi xuyakirina tîpa dawî " e " bobelata me destpêkir! Çimkî em zîvirîn ku çar windabûye û " e " tenê li \ûn-waran maye.

- Ka çar; min bi dengê nîzim got.

- Ka çar; Gulê bi qîrîn bangkir!

Kes û ne kes li derdora me vehewiyan, de her yek tiştê digot:

- Ev keça bêbext Gulê xewnan dibîne..

- Wê çar revandiye û dixwaze me tawanbar bike!

- Tu ji xwe li vê dînê binêrin, ma gava " e " tunebe emê çibikin ji çar!

- Gulê... "e" hebe bese!

Gulê di nav vê gajgajînê de, guhdarî kesekî nedibû, hey bi hêrs û qerebalix li çar digeriya. Ji nav wê komê gundiyeke qerasle derket û bi çeplê Gulê girt, avête ser milê xwe û ji ber çavan winda bû.. ji xwe nefesa min bi zor diçû û dihat, çavê min zîz dibûn û ziman jî asê di binê çala devê min de mabû. Yekî ji halanvanan destê xwe li milên min xist û got:

- Em dizanin ku tu keçek bîrwere û giringiya "e" dizane!

- Ma Gulê birin kûve? Hema bi zor lêvên min lerizîn!

- Çû li çar bigere, xema mexwe û hay ji "e" hebe heta vedigere.

Min dixwest hîn jê bipirsim, lê piştî xwe da min û ji ber çavên min winda bû. Ji xwe berê tiştek li ber çavên min ne mabû, bilî herdu lepên destê Gulê hildabûn, hingê weke du bêran bûn û bi tiliyên weke serê

melêbên kayê bûn. De îca gava Gulê avête ser milê xwe çavên min li piyê lingê wî ketin! mal xerabê te digot belkî ev jiyana xwe tev pêxwas qedandiye, li gor texmînê nimra piyan tev lepên dest dibû nod û heşt.

Piştî wê bûyerê, rewşa min bi nehedarî berdewam dibû, xwedê bide xortekî di wan derare derket jê re digotin Ce'fer hingê li ber barê min yê ji hevketî rabû û yak carna bi piste-pist di guhê min de digot; ezê rojekê ciyê Gulê şanî te bidim, lê divê tu bizanebe "e" rexnan û helwestan tev dipejirîne gava weke wî bêtin gotin. vê yekê digot û pê re bi ser hejandin gelek caran dubare dikir 'ku heta tu li van deran be zimanê xwe ji devê xwe dernexe'.

Êvarekê li dût çar mehan ji windabûna Gulê. Ce'fer bi lez hat û di guhê min de got:

- Gulê di şikefta jorî ya tarî û xerabe de ye. Hay ji xwe hebe.

Ji xwe ne sekinî heta bersiva wî jî bidim, berê xwe guherî û çû. Ji wê rojê de min nema ew jî dît.

Rojekê bêdeng ez rajorî wê şikeftê bûm, lê ez matmayî mam gava min dît ku ew ejdeha nimre nod û heyşt, li ber deriyekî hesinî rûniştibû. Çendî çavê wî li min ketin, weke qeraslekî dîwaran rabû ser piyan û bi dengê zirînî got:

- Tu çi dike li vir keçê.

- E''e'e...z!

- Tu çi dibelqite! de bicehim e..

Hengê bejin û bala Gulê li ber çavên min ket û hêrsek da min û hinekî zimanê min leqand:

- Dixwazim li şiketê temaşe bikim.

- Keçê bicehime, ev girtîngehe!

Ez paşîko vegeriyam û bi sistiyeke bê çare min serê xwe dernexûm kir, lê dengê wî canbazî diket guhê min, gava bang kir:

- Keça tole! wê sibehê hevala te bête cem te.

Ez serê we gêj nakim.. çawa ew şev li min buhirî û xewnên hişyariyê yên di mejiyê min de zîz dibû. Bi qerebalixeke pir mezin roja dî em rabûn ser xwe û kom-civîneke li darket, digotin ku ev dadiye! Dengê gengeşeke dûv-û-dirêj dihate min, bi tevayî li ser giringiya 'e' an "çar" û dawiya dawî biryar hate standin ku 'e' giringtîre ji 'çar' û çi kesê vê yekê ne pejirîne, arjin û dijî ava çemê birînê ye!

Bangeke pê re hat, tê de navê Gulê hate bi lêvkin, bihnekê me dît ku Gulê tête kişkişandin, çavê wê girtîne û ji wêneya xwe a mirovantiyê derketibû.

Û bi laşhejandin ew canbazê gundî jê re digot: zimanê xwe derxe ji bo dadî bibîne! Gula belengaz zimanê xwe dirêj ji devê xwe derxist. Lê hema ew canbaz bi her bênc melêbên destê xwe, hişk zimanê Gulê ji qevdê de girt û bi hêzek cenawer ragêşand! Ew ziman tev zengelokên xwe bi destê wî re hatin! Gulê ramediya li ser zemînê! Zimanê hemereng hate hildan bi çipkên xwîna sor xemilî û serfiraz bibû!!!

Dizanim ku ber çavên min reş-tarîbû, lê gava şiyar bûm kes nema bû li wê meydanê 'e' û kom-civîna xwe tev winda bibûn! Tenê çar rengê zimanê Gulê li zemînê mabûn!!

Heleb 24/5/2002

Berhemên çapbûyî yên MEŞAL TEMO

- Gotinek Dawî 10/12/2001 (Bi zimanê erebî)
- Nerîn û Helwest 21/3/2002 (Bi zimanê erebî)
- Rûpelên welatekî bê welat ...

Berhemên wî yên li ber cape:

- Nerîneke rexneyî di diyaroka paşketina siyasî kurdî li Sûriyê (bi erebî)
- Xwendineke di reng û xeyalan de (erebî)